

Natuurontwikkeling in uiterwaarden van landgoed Neerrijnen

Door de Stichting Geldersch Landschap is een plan ontwikkeld om een groot deel van het 250 hectare grote uiterwaardegebied bij Neerrijnen langs de Waal opnieuw in te richten en een ander beheer te geven.

Doel van het plan is de variatie aan daar thuishorende landschapstypen en natuurlijke levensgemeenschappen te vergroten. Door het verleggen van de zomerkade krijgt de rivier met haar wisselende waterstanden meer invloed op het gebied, er kan zich een natuurlijk ooibos ontwikkelen en er komt meer moeras en open water.

Het graslandareaal zal worden ingekrompen waarbij de hooggelegen gedeelten met een bijzondere stroomdalflora zullen worden ontzien. Tevens komen er enkele observatiehutten en een uitkijktoren. De Waalbandijk zal over een lengte van enkele kilometers voor het gemotoriseerde verkeer worden afgesloten zodat men ongestoord van het fraaie landschap zal kunnen genieten. Ook is er een informatiecentrum gepland.

Dit veelomvattende en kostbare plan sluit aan bij het overheidsbeleid met betrekking tot het rivierengebied. Gestreefd wordt naar een gefaseerde uitvoering van het plan in de jaren 1991-1995, waarbij voor de kosten die uiteraard niet uit eigen middelen kunnen worden bekostigd; een beroep zal worden gedaan op rijk en provincie.

Bron: Gelders Landschap 12 (4): 11-18.

Genzenonderzoek begonnen in Zeeland en Friesland

Overwinterende ganzen kunnen schade aanrichten op agrarische bedrijven. Ze zijn daarom niet erg geliefd bij boeren. Toch zijn ganzen voor hun overleving vaak aangewezen op landbouwgebieden. Het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) is daarom begonnen met een vierjarig praktijkgericht onderzoek naar de vraag hoe boeren ganzen kunnen opvangen met zo min mogelijk schade. Ook gaat het CLM na of beloning voor de opvang van ganzen beter werkt dan de huidige schadevergoeding. Het onderzoek wordt uitgevoerd in een akkerbouwgebied in Zeeland en in een Fries' weidegebied. In beide gebieden wordt samengewerkt met jagers en schadetaxateurs van de Wildschadecommissies. Schade door ganzen kan volgens het CLM worden beperkt door de vogels te verjagen van schadegevoelige percelen en ze te tolereren op percelen die minder gevoelig zijn voor schade. Daartoe stellen CLM en deelnemers per gebied een 'verjaag- en opvangplan' op. In Friesland zijn zes agrariërs bereid gevonden mee te doen met het onderzoek. Het veldonderzoek is daar net begonnen. In Zeeland werken sinds september 1991 vier boeren mee.

Resultaatbeloning

Volgens het CLM is er binnen de moderne landbouw plaats voor de opvang van ganzen. Maar door de schade die de vogels kunnen aanrichten, is het te begrijpen dat ze bij agrariërs niet erg geliefd zijn. In het onderzoek krijgen agrariërs een beloning die mede afhankelijk is van het aantal ganzen dat zij op hun bedrijf opvangen. Hoe meer ganzen, hoe hoger de beloning. Naar verwachting stimuleert deze 'resultaatbeloning' boeren meer dan de huidige schadevergoedingsregeling. Blijkt deze nieuwe, gebiedsmatige benadering te werken, dan kan deze wellicht ook in andere ganzengebieden worden toegepast.

Breder onderzoek

Het ganzenonderzoek van het CLM maakt deel uit van een groter onderzoek naar ganzenschaade dat wordt gefinancierd door het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en het Jachtfonds. Onderzoek naar de exacte omvang van de schade wordt uitgevoerd door het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, de Stichting Proefbedrijven Noordelijke Akkerbouw en Rijkswaterstaat, directie Flevoland.

■ Centrum voor Landbouw en Milieu, ir. P. Terwan, postbus 10015, 3505 AA Utrecht, 030-441 301 of 's avonds 030-891 900.

Plannen voor moeras aan zuidkust Schouwen

'Natuurmonumenten', de Zeeuwse Milieufederatie en de Vogelwacht Schouwen-Duiveland hebben een plan voor de aanleg van een moeras aan de zuidkust van Schouwen gepresenteerd. Het moeras (800 hectare) moet een meer geleidelijke overgang vormen van de Oosterschelde naar het volledig agrarisch getinte gebied boven de lijn Serooskerke-Zierikzee.

Door de Deltawerken hebben de vogels in Zeeland veel moeten inleveren. Een moeras aan de zuidkust van Schouwen gaat zeker een grote aantrekkingskracht uitoefenen op veel steltlopers en andere watervogels. Er zal een heel specifieke vegetatie, gedomineerd door tal van zoutplanten, ontstaan. Het moeras zal niet rechtstreeks in verbinding staan met het nog zoute water van de Oosterschelde. De rijke bodem waarborgt een schat aan bodemfauna die goed voor veel foeragerende vogelsoorten is.

Observatiehut bij Alkmaardermeer

Op 29 november 1991 werd in het natuurreervaat de Hempolder een vogelobservatiehut in gebruik genomen. De Hempolder is een schiereiland in het westelijke deel van het Alkmaardermeer.

Er is ook een ondiepe plas gegraven en deze zal ongetwijfeld speciaal aantrekkelijk zijn voor watervogels.

De hut is geplaatst door het Noordhollands Landschap en is te vinden ten zuiden van Akersloot aan de Hemweg voorbij de werkhut van deze organisatie.

Bron: De Grutter.

Weidevogels op Texel in de knel

De laatste jaren zijn de Kievit, Scholekster, Grutto en Tureluur op Texel in aantal achteruitgegaan. Dit is onder meer als gevolg van betere ontwatering, intensiever grondgebruik, grotere machines met hogere rijsnelheden in het land en andere verstoringen door de mens. De Vogelwerkgroep Texel en de plaatselijke afdelingsbesturen van de landbouworganisaties zijn om de tafel gaan zitten om over deze achteruitgang met elkaar van gedachten te wisselen. Gezamenlijk zal men nu trachten de legfels en de jonge vogels te beschermen. In de Texelse Courant zullen regelmatig praktische tips verschijnen om legfels te beschermen. Vragen en tips kunnen doorgegeven worden aan de Vogelwerkgroep Texel, Giel Witte, 02220-13 895.

Bron: Texelse Courant, 10 april 1992.

Uitbreiding excursies op Texel

Wegens bezuinigingen heeft het Staatsbosbeheer het seizoen waarin excursies worden georganiseerd in de reservaten, moeten inkorten. Een aantal gidsen vindt dat jammer en wil de mogelijkheden weer uitbreiden. Hiervoor is de Stichting Natuurexcursies opgericht. Er wordt getracht rondleidingen van de zelfde kwaliteit als van het Staatsbosbeheer te bieden.

Dit jaar zullen ook in de maanden maart, september en oktober rondleidingen worden gegeven in de natuurgebieden De Slufter en De Geul. De excursies vormen een aanvulling op het excursieprogramma van het Staatsbosbeheer, dat loopt van 1 april tot 1 september.

Dagelijks staan beide reservaten op het programma, aanvang 14.00 uur tijdens vakanties, voor de rest wordt een maal per dag één reservaat bezocht.

■ Meer informatie over de wandelingen is verkrijgbaar bij EcoMare, Ruyslaan 92, De Koog, 02220-17 741. Men kan zich daar ook voor excursies laten inschrijven.

Nieuwe vogeltelpost op de Hondsbosche Zeewering

Op de Hondsbosche Zeewering is op 28 februari 1992 een vogeltelpost geopend door de dijkgraaf van het Hoogheemraadschap Noordhollands Noorderkwartier, die het onderkomen heeft gefinancierd. De telpost is gesitueerd op de plaats van het vroegere 'Paviljoen Minkema', dat befaamd is geworden door de grote aantallen zeevogels die vanaf het terras werden waargenomen. Met deze telpost hebben de zeetrekters van de Nederlandse Zeevogelgroep, naast bescherming tegen de vaak barre weersomstandigheden, eindelijk vaste voet gekregen op de Hondsbosche Zeewering.

Op deze plaats worden al twintig jaar zeetrektingen uitgevoerd. In die tijd zijn er zo'n 13.000 uur zeetrek geteld, die zijn geregistreerd op uur-

totaalkaarten van de Nederlandse Zeevogelgroep. Het punt is vooral bekend geworden door de voor Nederland grote aantallen echte zeevogels die in de herfst kunnen worden waargenomen: recordaantallen Grauwe en Noordse Pijlstormvogels, Noordse Stormvogels, Jan van Genten, Grote en Kleine Jagers, Papegaaiduikers en Kleine Alken zijn hier vastgesteld. Daarnaast zijn recordaantallen meer kustgebonden soorten gezien zoals van Parel- en Roodkeelduikers, Grote en Zwarte Zeeëenden en langstrekende sterns. Veel minder bekendheid geniet de soms zeer spectaculaire voorjaarsstrek van Rotganzen, diverse eendesoorten, steltlopers als Rosse Grutto en Kanoetstrandloper, Dwergmeeuwen, Dwergsterns, Noordse Sterns en andere soorten.

De zeetrektingen hebben ook een forse toename laten zien van alkachtigen en duikers in de Nederlandse kustwateren. Deze toename is mogelijk een gevolg van verslechterde ecologische omstandigheden op het noordelijke gedeelte van de Noordzee, veroorzaakt door overbevissing en olievervuiling.

Het bestuur van de Nederlandse Zeevogelgroep vertrouwt er op dat de nieuwe trektelpost een stimulant vormt om de zeetrektingen voort te zetten.

■ Kees Woutersen, Nederlandse Zeevogelgroep, p/a Dribergseweg 16c, 3708 JB Zeist.